

H E T A L I C E

N E T W E R K

K A T E Q U I N N

Vertaling Arthur Wevers

HarperCollins

Voor dit boek is papier gebruikt dat onafhankelijk is gecertificeerd door FSC™ ten behoeve van verantwoord bosbeheer.

Kijk voor meer informatie op www.harpercollins.co.uk/green

HarperCollins is een imprint van Uitgeverij HarperCollins Holland, Amsterdam

Copyright © 2017 Kate Quinn

Oorspronkelijke titel: *The Alice Network*

Copyright Nederlandse vertaling: © 2018 HarperCollins Holland

Vertaling: Arthur Wevers

Omslagontwerp: Elsie Lyons

Bewerking: HarperCollins Holland

Foto auteur: © Peter Clark

Zetwerk: Mat-Zet B.V., Soest

Druk: CPI Books GmbH, Germany

ISBN 978 94 027 0083 1

ISBN 978 94 027 5506 0 (e-book)

NUR 342

Eerste druk april 2018

Charles Baudelaire, *De bloemen van het kwaad*, vertaald en van commentaar voorzien door Peter Verstegen, Uitgeverij G.A. van Oorschot, Amsterdam, 1995

Originele uitgave verschenen bij William Morrow, een imprint van HarperCollins Publishers LLC, New York, U.S.A.

Deze uitgave is uitgegeven in samenwerking met HarperCollins Publishers LLC

HarperCollins Holland is een divisie van Harlequin Enterprises Limited

® en ™ zijn handelsmerken die eigendom zijn van en gebruikt worden door de eigenaar van het handelsmerk en/of de licentienemer. Handelsmerken met ® zijn geregistreerd bij het United States Patent & Trademark Office en/of in andere landen.

www.harpercollins.nl

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Alle in dit verhaal voorkomende personen zijn ontleend aan de fantasie van de schrijver. Elke gelijkenis met bestaande personen berust op toeval.

Hoofdstuk 1

Charlie

Mei 1947

Southampton

De eerste die ik in Engeland tegenkwam, was een hallucinatie. Ik had haar meegenomen aan boord van het vredige passagiersschip waarmee ik in verdoofde, diepbedroefde toestand van New York naar Southampton was gevaren.

Ik zat tegenover mijn moeder aan een rieten tafel tussen de potpalmen in het Dolphin Hotel en probeerde geen aandacht te besteden aan het visioen dat mijn geest me voorspiegelde. Het blonde meisje bij de balie was niet degene die ik dacht. Dat wist ik. Ze was gewoon een Engels meisje dat bij de bagage van haar familie stond te wachten, iemand die ik nooit eerder had gezien, maar dat weerhield mijn geest er niet van me wijs te maken dat ze iemand anders was. Ik wendde mijn blik af en keek naar de drie Engelse jongens aan het tafeltje naast dat van ons die probeerden te bedenken hoe ze aan een fooi voor de serveerster konden ontkomen. ‘Een fooi van vijf of van tien procent?’ vroeg een jongen met een clubdas terwijl hij met de rekening zwaaide, en zijn vrienden lachten. ‘Ik geef alleen een fooi aan knappe serveersters. Deze had knokige knieën...’

Ik keek kwaad hun kant op, maar mijn moeder had het niet in de gaten. ‘Het is mei, maar wat is het koud en nat, *mon Dieu!*’ Ze vouwde haar servet open: een vrouwelijke stortvloed van geparfumeerde rokken tussen onze bergen bagage. Nogal een schril contrast met mijn verformfaaide en chagrijninge persoontje. ‘Ga eens rechtop zitten, *chérie.*’ Ze woonde al in New York sinds ze met mijn vader was getrouwd, maar ze doorspekte haar zinnen nog steeds met Frans. ‘Niet zo hangen.’

‘Ik kan niet hangen in deze kleren.’ Om mijn lijf zat een keursje, dat knelde als een ijzeren band en dat ik helemaal niet nodig had omdat ik graatmager was, maar die klokkende rokken wilden niet blijven hangen als ik hem niet droeg, en daarom dus een ijzeren band. Mogen Dior en zijn New Look branden in de hel. Mijn moeder was altijd volgens de laatste mode gekleed en had precies het juiste figuur voor de nieuwe stijlen: ze was lang, had een smalle taille en voluptueuze rondingen, een plaatje in haar reiskostuum met de wijde rok. Ik had ook een uitbundig reiskostuum aan, maar ik verzoop in al die lagen stof. Het jaar 1947 was een hel voor kleine, tengere meisjes zoals ik die niet het juiste figuur hadden voor de New Look. Het jaar 1947 was trouwens ook een hel voor meisjes die liever een wiskundeboek lazen dan de *Vogue*, liever naar Edith Piaf luisterden dan naar Artie Shaw en die geen trouwring droegen, maar wel een dikke buik begonnen te krijgen.

En die dingen golden allemaal voor mij, Charlie St. Clair. Dat was de andere reden waarom mijn moeder wilde dat ik een keursje droeg. Ik was pas drie maanden zwanger, maar ze wilde niet de kans lopen dat mijn figuur verraadde wat voor hoer ze op de wereld had gezet.

Ik wierp een blik in de hotellobby. Het blonde meisje was er nog steeds en mijn geest bleef me maar zeggen dat ze iemand anders was. Ik knipperde met mijn ogen en wendde mijn blik af toen de serveerster glimlachend naar ons toe kwam. ‘Wilt u hier blijven voor de *full tea, madam?*’ Ze had inderdaad knokige benen, en toen ze wegliep nadat ze onze bestelling had opgenomen, zaten de jongens aan de tafel naast ons nog steeds te klagen dat ze een fooi moesten achterlaten. ‘Iedereen vijf shilling voor thee. Laat gewoon twee pence achter...’

Onze thee arriveerde al snel, met gekletter van gebloemd porselein. Mijn moeder glimlachte naar de serveerster. ‘Nog een beetje melk, als-tublieft. *C’est bon!*’ Maar zo *bon* was het allemaal eigenlijk niet. Kleine harde scones en droge *tea sandwiches* en geen suiker; twee jaar na de oorlog waren sommige dingen nog steeds op de bon in Engeland, en zelfs op het menu van dit luxueuze hotel stonden nog steeds de vaste rantsoenprijzen van niet meer dan vijf shilling per maaltijd vermeld. De nasleep van de oorlog was hier veel duidelijker zichtbaar dan in New York. Door de lobby van het hotel liepen geüniformeerde soldaten, die met de kamermeisjes sjansten, en een uur eerder, toen ik van het passa-

giersschip was gestapt, was me de gehavende aanblik van de huizen aan de kade opgevallen, als een mooie glimlach met ontbrekende tanden. Dat was mijn eerste indruk van Engeland, en onderweg van de kade naar de lobby leek alles ook grauw en uitgeput van de oorlog, tot op het bot geschokt. Net als ik.

Ik stak mijn hand in de zak van mijn muisgrijze jasje en voelde aan het briefje dat daar de afgelopen maand had gezeten, of ik nou een reiskostuum of een pyjama droeg, maar ik wist niet wat ik ermee moest. Wat kon ik ermee? Ik wist het niet, maar het voelde nog steeds zwaarder dan de baby in mijn buik. Daar merkte ik helemaal niets van, en het lukte me niet om er ook maar één duidelijke emotie bij te voelen. Ik was 's ochtends niet misselijk, had geen zin in erwtensoep met pindakaas en ook geen last van de andere dingen waarvan je blijkbaar last had wanneer je zwanger was. Ik voelde me alleen verdoofd. Ik kon niet in deze baby geloven, omdat hij niets had veranderd. Behalve mijn hele leven.

De jongens stonden op en gooiden wat geld op tafel. De serveerster kwam terug met meer melk, moeilijk lopend alsof ze pijn aan haar voeten had, en ik keek op naar de drie Engelse jongens, die wilden vertrekken. 'Neem me niet kwalijk,' zei ik, en ik wachtte tot ze zich omdraaiden. 'Vijf shilling per persoon voor thee, een fooi van vijf procent op een totaal van vijftien shilling is negen pence. Een fooi van tien procent is een shilling en zes pence.'

Ze keken me verbijsterd aan. Ik was die blikken wel gewend. Iedereen dacht dat meisjes niet konden rekenen, en zeker niet konden hoofdrekenen, zelfs geen makkelijke sommen zoals deze. Maar ik had wiskunde in mijn vakkenpakket gehad op Bennington – ik was wel goed in getallen; ze waren ordelijk en rationeel en makkelijk te doorgronden, in tegenstelling tot mensen – er was geen rekening waarvan ik de bedragen niet sneller bij elkaar kon optellen dan een rekenmachine. 'Negen pence, of een shilling en zes pence,' herhaalde ik vermoeid tegen de starende jongens. 'Wees een heer. Laat een shilling en zes pence achter.'

'Charlotte,' siste mijn moeder toen de jongens met een wrange blik vertrokken. 'Dat was heel erg onbeleefd.'

'Hoezo? Ik zei toch "Neem me niet kwalijk"?'

'Niet iedereen geeft een fooi. En je had je er niet mee moeten bemoeien. Mensen houden niet van opdringerige meisjes.'

Of van meisjes die wiskunde in hun vakkenpakket kiezen, of meisjes die ongewenst zwanger raken, of... Maar ik sprak mijn gedachten niet uit, want ik was te moe om ruzie te maken. De tocht over de Atlantische Oceaan had zes dagen geduurd – langer dan verwacht vanwege de woeste zee – en die dagen hadden we samen doorgebracht in een enkele hut, in een opeenvolging van gespannen kibbelpartijen, die overgingen in nog ongemakkelijker beleefde gesprekken, met tussendoor beschaamde stiltes en haar gloeiende, stille woede. Daarom hadden we de kans aangegrepen om voor één nacht van boord te gaan – als we in die krappe hut bleven, zouden we elkaar nog naar de keel vliegen.

‘Je moeder staat altijd op het punt iemand naar de keel te vliegen.’ Dat had mijn Franse nicht Rose tien jaar eerder gezegd nadat *maman* tien minuten tegen ons had staan foeteren omdat we naar Edith Piaf hadden geluisterd. ‘Dat is geen muziek voor jonge meisjes, dat is onbehoorlijk!’

En nu had ik iets gedaan wat nog veel onbehoorlijker was dan naar Franse jazz luisteren. Ik kon alleen mijn emoties uitschakelen en mensen afweren door mijn kin in een kan-me-niets-schelen-hoek te plaatsen. Dat werkte wel aardig bij onbeschofte jongens die geen fooi achterlieten voor de serveerster, maar mijn moeder kon dat pantser makkelijk doorboren.

Nu zat ze weer te kletsen en over onze overtocht te klagen. ‘...ik wist wel dat we een boot later hadden moeten nemen. Dan waren we in één keer in Calais geweest, zonder deze belachelijke tussenstop in Engeland.’

Ik zweeg. Een nacht in Southampton en dan morgen meteen door naar Calais, waar we de trein naar Zwitserland zouden nemen. Er was een kliniek in Vevey, waar mijn moeder een discrete afspraak voor me had gemaakt. Wees blij, Charlie, zei ik voor de duizendste keer tegen mezelf. Ze had helemaal niet mee hoeven te gaan. Ze hadden me ook kunnen afschepen met de secretaresse van mijn vader of een andere betaalde begeleider. Mijn moeder had haar jaarlijkse vakantie in Palm Beach afgezegd om me zelf naar mijn afspraak te kunnen brengen. Ze is hier nu bij jou. Ze doet haar best. Ondanks de mist van dampende, woedende schaamte drong dat nog wel tot me door. Het was niet geheel onredelijk dat ze kwaad op me was, dat ze me een onrust stokkende slet vond. Dat waren meisjes nu eenmaal wanneer ze zich zo in de nesten hadden gewerkt als ik. Ik kon maar beter gewend raken aan dat etiket.

Maman zat nog steeds te praten en plichtmatig opgewekt te doen. ‘Ik heb bedacht dat we wel naar Parijs kunnen gaan na jouw Afspraak.’ Telkens wanneer ze het zei, hoorde ik de hoofdletter. ‘Fatsoenlijke kleren voor je kopen, *ma p’tite*. Iets aan je haar laten doen.’

Wat ze eigenlijk zei was: dan kun je in het najaar weer naar school met een chic nieuw uiterlijk en hoeft niemand iets van je Probleempje te weten. ‘Volgens mij klopt je rekensom niet, *maman*.’

‘Wat bedoel je daar nou weer mee?’

Ik zuchtte. ‘Een tweedejaarsstudente min een klein Probleempje, gedeeld door zes maanden, vermenigvuldigd met tien ensembles uit Parijs en een nieuw kapsel, staat niet opeens als bij toverslag gelijk aan eerherstel.’

‘Het leven is geen rekensom, Charlotte.’

Als dat zo was, was ik er een stuk beter in geweest. Ik wenste vaak genoeg dat ik mensen even makkelijk kon berekenen als een sommetje: gewoon terugbrengen tot de grootste gemene deler en oplossen. Getallen logen niet; er was altijd een antwoord, en het antwoord was goed of fout. Simpel. Maar in het leven was niets simpel en kon je het antwoord niet uitrekenen. Er was alleen de puinhoop die Charlie St. Clair was en die aan tafel zat met haar moeder, met wie ze géén gemene deler had.

Maman nam een slok van haar slappe thee, glimlachte breed en haatte me. ‘Ik zal vragen of onze kamers klaar zijn. Niet zo hangen! En let nou op je koffer; daar zitten de parels van je grootmoeder in.’

Ze zweefde naar de drukke receptionisten achter de lange marmeren balie, en ik pakte mijn oude en versleten koffer – we hadden geen tijd gehad om mooie, nieuwe koffers voor me te bestellen. Ik had een half pakje Gauloises weggestopt onder het platte kistje met mijn parels (alleen iemand als mijn moeder stond erop dat ik parels meenam naar een kliniek in Zwitserland). De bagage en de parels mochten wat mij betreft gestolen worden, als ik maar naar buiten kon om te roken. Mijn nicht Rose en ik hadden voor het eerst een sigaret gerookt op de respectievelijke leeftijd van dertien en elf, nadat we een pakje van mijn oudere broer hadden gejat en in een boom waren verdwenen om een volwassen zonde uit te proberen. ‘Lijk ik op Bette Davis?’ had Rose gevraagd toen ze rook door haar neus had proberen uit te blazen. Ik was bijna uit de boom gevallen en ik lachte en kuchte nadat ik mijn eerste trekje had

genomen, en zij stak haar tong naar me uit. ‘Gekke Charlie!’ Rose was de enige die me Charlie noemde in plaats van Charlotte, en ze sprak het uit met een zacht Frans accent. *Sjar-lie*, met de klemtoon op beide lettergrepen.

Natuurlijk zag ik Rose nu weer naar me staren vanaf de andere kant van de lobby. Het was echter een Engels meisje dat bij een stapel bagage hing, en niet Rose, maar mijn hersens bleven koppig tegen me zeggen dat ik mijn nicht zag: dertien, blond, bloedmooi. Zo oud was ze de laatste zomer dat ik haar had gezien, in die boom met haar eerste sigaret.

Ze zou nu ouder zijn. Ik was negentien, dus zij zou eenentwintig zijn. Als ze tenminste nog in leven was.

‘Rose,’ fluisterde ik, en ik wist dat ik mijn blik moest afwenden, maar ik deed het niet. ‘O, Rose.’

In mijn verbeelding keek ze me ondeugend glimlachend aan en gebaarde ze met haar kin naar de straat. *Ga nou*.

‘Waarnaartoe?’ vroeg ik hardop. Maar dat wist ik al. Ik stak mijn hand in mijn zak en voelde het stuk papier dat ik al een maand bij me had. Het was eerst stijf en stroef geweest, maar nu was het zacht en versleten. Op dat stuk papier stond een adres. Ik kon –

Doe niet zo dom. Mijn geweten had een scherpe, afkeurende stem die door merg en been ging. *Je gaat helemaal nergens naartoe. Je gaat zo gewoon naar boven*. Er wachtte een hotelkamer met schone lakens, een kamer die ik niet met mijn moeders lichtgeraaktheid en woede hoefde te delen. Een balkon waar ik rustig kon roken. Morgen nog een boot halen en daarna de Afspraak, zoals mijn ouders het eufemistisch noemden. De Afspraak, waarbij mijn Probleempje zou worden opgelost, en daarna zou alles In Orde zijn.

Of ik kon toegeven dat het allemaal niet In Orde was en ook niet In Orde zou komen. En ik kon gaan, nu meteen, en het pad nemen dat hier in Engeland begon.

Je hebt dit allemaal zo uitgekiend, fluisterde Rose. *Je weet dat het zo is*. En dat was ook zo. Ik was de afgelopen weken wel afgestompt en passief geweest, maar ik had erop aangedrongen dat we de boot zouden nemen die ons via een omweg naar Engeland zou brengen, en niet de latere overtocht direct naar Frankrijk. Ik had erop aangedrongen zonder al te lang bij de redenen stil te staan: omdat ik een adres in Engeland in mijn

zak had, en nu, nu er geen oceaan meer in de weg zat, ontbrak het me alleen maar aan de moed om er echt naartoe te gaan.

Het onbekende meisje dat niet Rose was, was nu verdwenen op de trap van het hotel achter een piccolo die was beladen met bagage. Ik keek naar de plek waar Rose had gestaan. Ik voelde aan het papiertje in mijn zak. Door mijn verdoofdheid heen voelde ik steken van scherven van gevoelens. Angst? Hoop? Vastberadenheid?

Een briefje met een adres en een vleugje vastberadenheid vermenigvuldigd met tien. Reken het uit, Charlie.

Los de som op.

Bereken x.

Nu of nooit.

Ik haalde diep adem. Ik haalde het briefje en een verfrommeld biljet van een pond uit mijn zak. Ik gooide het bankbiljet roekeloos op het tafeltje waar de brallende jongens hun magere fooi hadden achtergelaten en liep de lobby uit met mijn koffer en mijn Franse sigaretten. Recht door de brede deuren van het hotel, waar ik aan de portier vroeg: 'Neemt u me niet kwalijk, maar kunt u me zeggen hoe ik bij het station kom?'

Dat was niet het beste plan dat ik ooit had bedacht: een meisje alleen op pad in een vreemde stad. De afgelopen weken was ik zo lamgeslagen door de aanhoudende pech – het Probleempje, het geschreeuw in het Frans van mijn moeder, het ijzige stilzwijgen van mijn vader – dat ik me overal mee naartoe had laten voeren. Ik zou zo van een klif zijn gewandeld, wezenloos en gezeglijk, en me pas halverwege bezorgd hebben afgevraagd waarom ik viel. Ik was al in het gat gevallen dat mijn leven was geworden en draaide eindeloos rondjes in de lucht. Maar nu had ik me ergens aan kunnen vastklampen.

Toegegeven, ik had me vastgeklampt aan een hallucinatie, een visioen dat ik nu al maandenlang af en toe had omdat mijn brein erin volhardde het gezicht van Rose op willekeurige blonde meisjes te plakken. De eerste keer was ik er ontzettend van geschrokken, niet omdat ik dacht dat Rose een spook was, maar omdat ik dacht dat ik gek aan het worden was. Misschien was ik ook echt gek, maar ik wist dat ik geen spoken zag. Want ergens geloofde ik niet dat Rose dood was, wat mijn ouders ook zeiden.

Ik klampte me vast aan die hoop toen ik naar het station rende op de hoge kurkzolen van mijn ongemakkelijke schoenen ('als je zo klein bent, moet je altijd hoge hakken dragen, *ma chère*, want anders zul je altijd een klein meisje lijken'). Ik wurmde me door de meutes en holde langs de ruwe, paraderende arbeiders die op weg waren naar de haven, de goedgeklede winkelmeisjes, de soldaten die op straathoeken hingen. Ik holde tot ik buiten adem was en liet die hoop opbloeien en in me postvatten tot het pijn deed en ik branderige ogen kreeg.

Ga terug, zei de schrille stem van mijn geweten berispelend. *Je kunt nog terug*. Terug naar een hotelkamer, naar mijn moeder die alle beslissingen nam, naar mijn geïsoleerde mistbank van watten. Maar ik bleef hollen. Ik hoorde de fluit van een trein, rook de geur van sintels en zag stoomwolken. Southampton, eindpunt. Hordes passagiers stapten uit, mannen met gleufhoeden, roodaangelopen, prikkelbare kinderen, vrouwen die verfrommelde kranten boven hun gepermanente haar hielden om hun kapsel tegen de motregen te beschermen. Wanneer was het begonnen te motregenen? Ik voelde dat mijn donkere haar werd platgedrukt onder de rand van de groene hoed die mijn moeder voor me had uitgekozen, de hoed waardoor ik op een kabouter leek. Ik ging verder, rende het station in.

Een conducteur brulde iets. Vertrek over tien minuten, een directe trein naar Londen.

Ik keek weer naar het papier in mijn hand. *Hampson Street 10, Pimlico, Londen. Evelyn Gardiner.*

Wie dat ook mocht zijn.

Mijn moeder was waarschijnlijk al naar me op zoek in het Dolphin Hotel en stond nu gebiedende monologen af te steken tegen het hotelpersoneel. Maar het kon me niet echt schelen. Ik was slechts honderd-wintig kilometer verwijderd van Hampson Street 10, Pimlico, Londen, en er stond een trein recht voor mijn neus.

'Vijf minuten!' riep de conducteur. Passagiers stapten snel in, tilden hun bagage naar binnen.

Als je nu niet gaat, ga je nooit, dacht ik.

Dus kocht ik een kaartje en stapte ik in de trein, en zo was ik opeens in rook opgegaan.

Het werd koud in de trein toen het begon te schemeren. Ik trok mijn oude, zwarte regenjas aan om het een beetje warm te krijgen in de coupé, die ik deelde met een grijscharige vrouw en haar drie snotterende kleinkinderen. De grootmoeder wierp vluchtig een afkeurende blik op mijn ringloze hand, alsof ze wilde weten wat voor soort meisje in haar eentje op weg was naar Londen. Waarschijnlijk reisden er geregeld jongedames met de trein, maar mij keurde ze overduidelijk af.

‘Ik ben zwanger,’ zei ik nadat ze me drie keer misprijzend had bekeken. ‘Wilt u nu ergens anders gaan zitten?’ Ze verstijfde, stond bij de volgende halte op en sleepte haar kleinkinderen mee, hoewel de kinderen jammerden: ‘Oma, we hoeven nog lang niet uit te –’ Ik plaatste mijn kin in een afwerende hoek, zag haar nog een keer afkeurend naar me kijken en zakte weer achterover in mijn stoel toen de deur dichtviel en zij me alleen liet. Ik legde mijn handen op mijn rode wangen, voelde me duizelig en verward en hoopvol en schuldig. Zo veel emoties dat ik bijna verdronk en mijn gevoelloze pantser miste. Wat was er in vredesnaam met me aan de hand?

Weglopen in Engeland met een adres en een naam, zei de schrille stem in mijn binnenste. Wat denk je te kunnen uitrichten? Waarom denk je dat je iemand kunt helpen wanneer je zelf zo'n hopeloos geval bent?

Ik kromp ineem. Ik ben niet hopeloos.

Jawel, dat ben je wel. Bedenk maar wat er de laatste keer gebeurde toen je iemand probeerde te helpen.

‘En nu probeer ik het weer,’ zei ik hardop tegen de lege coupé. Ik was misschien een hopeloos geval, maar ik was nu hier.

Het was al donker tegen de tijd dat ik uitgeput en uitgehongerd in Londen uit de trein stapte. Ik sjokte door de straten en de stad spreidde zich voor me uit als een enorme donkere, mistige massa; in de verte zag ik de contouren van de grote klokkentoren van Westminster. Ik bleef daar even staan terwijl de auto's voorbyscheurden en vroeg me af hoe Londen er een paar jaar eerder moest hebben uitgezien toen deze mist werd doorsneden door Spitfires en Messerschmitts, en toen schrok ik op uit mijn gedagdream. Ik had geen idee waar Hampson Street 10 zou kunnen zijn en had nog maar een paar munten in mijn portemonnee. Terwijl ik een taxi aanhield, hoopte ik maar dat het genoeg zou zijn. Ik had geen zin om een parel van de ketting van mijn grootmoeder te ruk-

ken om voor een taxirit te betalen. Misschien had ik geen pond voor die serveerster moeten achterlaten... Maar ik had er geen spijt van.

De taxichauffeur bracht me naar een buurt die volgens hem Pimlico was en zette me af voor een rijtje grote huizen. Ondertussen regende het echt. Ik keek om me heen of ik mijn hallucinatie zag, maar er was geen flits van blond haar te zien. Alleen een donkere straat, de plenzende regen, de versleten treden van nummer 10, die naar een gammele, afbladderende deur leidden. Ik pakte mijn koffer, beklom de treden en sloeg de klopper op de deur voordat de moed me in de schoenen was gezonken.

Geen reactie. Ik klopte nog een keer. Het begon harder te regenen en de wanhoop spoelde in een golf over me heen. Ik klopte en klopte tot mijn vuist pijn deed, tot ik een minieme beweging zag van het gordijn naast de deur.

‘Ik weet dat er iemand is!’ Ik wrikte aan de deurknop, verblind door de regen. ‘Laat me erin!’

Tot mijn verbazing ging de deur open, en ik vloog naar binnen, wankelend op mijn ongemakkelijke schoenen. Ik knalde op mijn knieën tegen de vloer van de donkere hal, haalde mijn kousen open, en toen werd de deur dichtgeslagen en hoorde ik de klik van een pistool waarvan de haan werd gespannen.

Haar stem klonk laag, gruizig, onduidelijk, woedend. ‘Wie ben je en wat kom je hier godverdomme doen?’

Er was een klein beetje licht in de hal doordat er wat licht van de straatlantaarns door een kier tussen de gordijnen kwam. Ik zag een lange, magere figuur, slierten haar, het oplichtende puntje van een brandende sigaret. De glimmende loop van een pistool dat op mij was gericht.

Ik had doodsbang moeten zijn, moeten terugdeinzen voor de schok en het pistool en de grove taal. Maar het laatste restje van de gevoelloze mist was weggevaagd door de woede en ik kwam overeind, hoorde de kapotte kous scheuren. ‘Ik ben op zoek naar Evelyn Gardiner.’

‘Het kan me niet schelen naar wie je op zoek bent. Als je me niet zegt waarom zo’n verdomde yank bij me binnenvalt, knal ik je dood. Ik ben oud en dronken, maar deze 9mm-Luger Po8 is in uitstekende staat. Ik schiet zo je kop van je romp, dronken of niet.’

‘Ik ben Charlie St. Clair.’ Ik veegde het natte haar uit mijn ogen. ‘Mijn nicht Rose Fournier is tijdens de oorlog spoorloos verdwenen in Frankrijk en u weet misschien hoe ik haar kan vinden.’

Opeens ging de elektrische wandlamp aan. Ik knipperde met mijn ogen door het felle licht. Ik werd onder schot gehouden door een lange, magere vrouw in een verwassen jurk, met slierten grijzend haar om een verlopen gezicht. Ze kon vijftig zijn, maar ook zeventig. In haar ene hand had ze de Luger en in de andere een brandende sigaret; ze hield het pistool op mijn voorhoofd gericht, bracht de sigaret naar haar lippen en nam een trekje. Ik kreeg opeens gal in mijn keel toen ik haar handen zag. Goeie genade, wat was er in vredesnaam met haar handen gebeurd?

‘Ik ben Eve Gardiner,’ zei ze ten slotte. ‘En ik weet helemaal niets van die nicht van je.’

‘Misschien wel,’ zei ik wanhopig. ‘Misschien wel, als u maar even met me zou willen praten.’

‘Wil je dat, stomme yank?’ Met haar lichtgrijze ogen met hangende oogleden nam ze me op als een minachtende roofvogel. ‘Dat komt zo- maar ’s avonds bij me binnenvallen, zonder plan en zonder geld, durf ik te wedden, in de hoop dat ik iets weet over je v-v-vermiste vriendin?’

‘Ja.’ Oog in oog met haar pistool en haar minachting kon ik niet uitleggen waaróm, waarom de hoop om Rose te vinden opeens allesoverheersend was geworden in mijn verwoeste leven. Ik kon die vreemde, woeste wanhoop niet verklaren en ook niet uitleggen waarom die me hiernaartoe had geleid. Ik kon alleen de waarheid zeggen: ‘Ik moest hiernaartoe komen.’

‘Nou.’ Eve Gardiner liet haar pistool zakken. ‘D-d-d-dan wil je misschien wel thee.’

‘Ja, thee zou wel –’

‘Die heb ik niet.’ Ze draaide zich om en liep met grote, onverschillige stappen de donkere gang door. Haar blote voeten leken wel de klauwen van een adelaar. Ze slingerde een beetje en liet de Luger langs haar zij bungelen, en ik zag dat ze haar vinger nog steeds aan de trekker had. Ze is gek, dacht ik. Dat oude wijf is gek.

En haar handen... het waren monsterlijke, knoestige klompen, met groteske, misvormde knokkels. Ze leken eerder op de scharen van een kreeft.

‘Kom mee,’ zei ze zonder zich om te draaien, en ik liep snel achter haar aan. Ze opende een deur en deed een licht aan, en ik zag een koude woonkamer: een enorme bende, een haard die niet brandde, gesloten gordijnen waardoor geen straaltje licht van de straat binnenkwam, overal oude kranten en vieze mokken.

‘Mrs. Gardiner –’

‘Miss.’ Ze plofte in een aftandse leunstoel die uitkeek op de hele rommelige kamer en gooide haar pistool op het tafeltje dat ernaast stond. Ik huiverde, maar het ding ging niet af. ‘En zeg maar Eve. Je b-b-bent mijn huis b-binnengedrongen, en ik heb nu al een hekel aan je omdat je zo opdringerig bent. Wat doet een naam er dan nog toe?’

‘Het was helemaal niet mijn bedoeling om bij u binnen –’

‘Dat was het wel. Blijkbaar wil je iets. Wat?’

Ik worstelde me uit mijn natte regenjas, ging op een poef zitten en wist opeens niet meer waar ik moest beginnen. De tocht zelf had me zo beziggehouden dat ik me helemaal niet had afgevraagd hoe ik moest beginnen. Twee meisjes keer elf zomers, gedeeld door een oceaan en een oorlog...

‘Zeg het m-maar.’ Eve leek een beetje te stotteren, maar ik wist niet of het door de drank kwam of dat het een of ander spraakgebrek was. Ze pakte een kristallen karaf die naast het pistool stond, klungelde wat met haar verminkte vingers en haalde de stop eraf, en ik rook whisky. ‘Ik heb nog maar een beperkt aantal uren nuchterheid over, dus ik raad je aan er gebruik van te maken.’

Ik zuchtte. Ze was niet alleen een gestoorde ouwe heks, maar ook nog eens een dronkenlap. Bij de naam Evelyn Gardiner had ik me iemand voorgesteld met een liguster en een knotje en niet een vrouw met een karaf whisky en een geladen pistool. ‘Hebt u er bezwaar tegen als ik rook?’

Ze haalde haar benige schouders op en graaide naar een glas terwijl ik mijn sigaretten tevoorschijn haalde. Er stond geen glas binnen handbereik en daarom goot ze een hoeveelheid van de amberkleurige vloeistof in een kopje met bloemetjes. God, dacht ik terwijl ik een sigaret opstak, deels gefascineerd en deels geschokt. Wie ben je in vredesnaam?

‘Het is onbeleefd om te staren,’ zei ze terwijl ze mij onbekommerd zat aan te staren. ‘Jezus, al die dingen met plooiën die je aanhebt, is dat wat vrouwen tegenwoordig dragen?’

‘Komt u weleens buiten?’ vroeg ik voordat ik mezelf kon inhouden.

‘Niet vaak.’

‘Dat is de New Look. Volgens de laatste mode uit Parijs.’

‘Het ziet er ver-d-domd oncomfortabel uit.’

‘Dat is het ook.’ Ik nam een trekje van mijn sigaret. ‘Goed dan. Ik ben Charlie St. Clair, of, nou ja, Charlotte, en ik ben net aangekomen uit New York...’ Wat zou mijn moeder nu wel niet van me denken? Ze was waarschijnlijk woedend en helemaal over haar toeren en klaar om me te scalperen. Maar die gedachte zette ik van me af. ‘Mijn vader is Amerikaans, maar mijn moeder is Française. Voor de oorlog gingen we in de zomer altijd naar Frankrijk, naar mijn Franse familie. Ze woonden in Parijs, maar hadden een zomerhuis in de buurt van Rouen.’

‘Je jeugd klinkt als een picknick van Degas.’ Eve nam een flinke slok whisky. ‘Ik hoop voor jou d-dat d-dit snel interessanter wordt, want anders ga ik een stuk sneller drinken.’

Het was ook net een schilderij van Degas. Wanneer ik mijn ogen sloot, vervaagden die zomers tot één lang dromerig jaargetijde: de smalle kronkelweggetjes, de oude nummers van *Le Figaro* die rondslingerden in het grote, rommelige zomerhuis met zijn zolder vol oude spullen en banken, het groene bladerdak met het gefilterde zonlicht waarin alle dwarrelende stofjes duidelijk opvielen.

‘Mijn nicht Rose Fournier...’ Ik voelde tranen in mijn ogen prikken. ‘Ze is mijn nicht, maar het is eerder mijn grote zus. Ze is twee jaar ouder dan ik, maar ze heeft me nooit genegeerd. We deelden alles met elkaar, vertelden elkaar alles.’

Twee kleine meisjes in zomerjurkjes met grasvlekken die tikkertje speelden en in bomen klommen en verwoede gevechten uitvochten met onze broers. Toen twee oudere meisjes, Rose met beginnende borstjes en ik een slungel met geschaafde knieën, die allebei meezongen met jazzplaten en giechelig verliefd waren op Errol Flynn. Rose de waaghals die het ene uitzinnige plan na het andere verzoon, en ik de toegewijde schaduw, die ze als een leeuwin beschermde wanneer we door haar plannen in de problemen kwamen. Opeens hoorde ik haar stem, zo plotseling alsof ze in de kamer was: ‘Charlie, verstop je in mijn kamer zodat ik je jurk kan repareren voordat je moeder die scheur ziet. We hadden niet over die rotsen moeten klimmen –’

‘Ga nou niet huilen,’ zei Eve Gardiner. ‘Ik kan niet tegen huilende vrouwen.’

‘Ik ook niet.’ Ik was wekenlang zo verdoofd geweest dat ik geen traan had gelaten, maar nu had ik prikkende ogen. Ik knipperde ermee. ‘De laatste keer dat ik Rose zag, was in de zomer van ’39. Iedereen was bezorgd over Duitsland – nou ja, iedereen behalve wij. Rose was dertien en ik elf; we wilden gewoon elke middag stiekem naar de film, en dat vonden we veel belangrijker dan de dingen die in Duitsland gebeurden. De Duitsers vielen Polen binnen toen ik weer net in Amerika was. Mijn ouders probeerden Rose en haar familie over te halen naar Amerika te komen, maar ze bleven het maar uitstellen...’ De moeder van Rose, die ervan overtuigd was dat ze te fragiel was om te reizen. ‘Voordat ze het hadden kunnen regelen, was Frankrijk gevallen.’

Eve nam nog een slok whisky en bleef me strak aankijken met haar ogen met de hangende oogleden. Ik nam nog een geruststellend trekje van mijn sigaret.

‘Ik heb brieven,’ zei ik. ‘De vader van Rose was belangrijk, een industrieel; hij had connecties en daardoor kon de familie af en toe iets van zich laten horen. Rose klonk opgewekt. Ze zei steeds dat we elkaar snel weer zouden zien. Maar we volgden het nieuws, iedereen wist wat daar gebeurde: swastika’s in Parijs, mensen die werden afgevoerd in vrachtwagens en nooit meer terugkwamen. Ik schreef haar vaak om te vragen of het echt goed met haar ging en ze zei altijd van wel, maar...’ In het voorjaar van ’43 hadden we elkaar foto’s gestuurd omdat we elkaar al zo lang niet meer hadden gezien. Rose was zeventien en heel erg mooi; ze poseerde als een pin-up en grijnsde naar de camera. Ik had de foto nu in mijn handtasje, versleten en zacht aan de randen.

‘In haar laatste brief had Rose het over een jongen die ze stiekem zag. Ze zei dat het allemaal zo opwindend was.’ Ik haalde trillerig adem. ‘Dat was in de eerste maanden van ’43. Daarna heb ik nooit meer iets van Rose of van haar familie gehoord.’

Eve keek me aan. Haar verlopen gezicht was net een masker. Ik kon niet zeggen of ze medelijden met me had, me minachtte of dat het haar allemaal volkomen koud liet.

Mijn sigaret was bijna opgebrand tot de filter. Ik nam nog een laatste trekje en drukte hem uit op een schoteltje dat al vol peuken lag. ‘Ik wist

dat het niets betekende dat Rose niet schreef. In de oorlog kwamen zoveel brieven niet aan. We moesten gewoon wachten tot de oorlog was afgelopen en dan zouden de brieven vanzelf bezorgd worden. Maar toen kwam er een einde aan de oorlog en... niets.'

Ze zweeg nog steeds. Het was moeilijker dan ik had gedacht om dit allemaal te vertellen. 'We probeerden inlichtingen in te winnen. Het duurde een eeuwigheid, maar we kregen wel wat antwoorden. Mijn Franse oom was in '44 overleden, doodgeschoten toen hij op de zwarte markt medicijnen voor mijn tante probeerde te kopen. De twee broers van Rose waren eind '43 omgekomen door een bom. Mijn tante leeft nog; mijn moeder wilde dat ze bij ons kwam wonen, maar ze wilde niet en heeft zich gewoon opgesloten in haar huis in de buurt van Rouen. En Rose...'

Ik slikte. Rose die voor me uit huppelde onder het groene bladerdak. Rose die vloekte in het Frans en een borstel door haar opstandige krullen haalde. Rose in dat café in de Provence, tijdens de mooiste dag van mijn leven...

'Rose is spoorloos verdwenen. Ze is in '43 bij haar familie weggegaan. Ik weet niet eens waarom. Mijn vader heeft navraag laten doen, maar na het voorjaar van '44 loopt elk spoor van Rose dood. Niets.'

'In die oorlog lopen wel meer sporen dood,' zei Eve, en ik was verbaasd dat ik haar gruisige stem hoorde nadat ik zelf zo lang aan het woord was geweest. 'Er zijn veel mensen verdwenen. Je denkt toch niet echt dat ze nog in leven is? Die oorlog is alweer t-twee jaar voorbij.'

Ik knarste met mijn tanden. Mijn ouders hadden al een hele tijd geleden geconcludeerd dat Rose wel overleden moest zijn, was verdwenen in de chaos van de oorlog, en hoogstwaarschijnlijk hadden ze wel gelijk, maar... 'We weten het niet zeker.'

Eve rolde met haar ogen. 'Je gaat me t-t-toch niet zeggen dat je het wel gevoeld zou hebben wanneer ze was overleden?'

'U hoeft me niet te geloven. U hoeft me alleen maar te helpen.'

'Waarom? Wat heb ik hier in godsnaam mee t-te maken?'

'Omdat mijn vader inlichtingen heeft ingewonnen in Londen, om na te gaan of Rose vanuit Frankrijk hiernaartoe was geëmigreerd. Er was een bureau dat assisteerde bij het lokaliseren van vluchtelingen.' Ik haalde diep adem. 'U hebt daar gewerkt.'

‘In ’45 en ’46.’ Eve schonk nog meer whisky in haar bloemetjeskopje. ‘Ik ben vorig jaar met Kerstmis ontslagen.’

‘Waarom?’

‘Misschien omdat ik bezopen op mijn werk ben gekomen. Misschien omdat ik mijn bazin heb uitgescholden voor verzuurde ouwe trut.’

Ondanks mezelf deinsde ik terug. Ik had nog nooit iemand zo horen vloeken als Eve Gardiner, en al helemaal geen vrouw.

‘Dus...’ Ze walste de whisky in haar kopje. ‘Dus je denkt dat het dossier van je nicht op mijn bureau terecht is gekomen? Ik kan me er niets van herinneren. Zoals gezegd, ik kwam wel vaker bezopen naar mijn werk.’

Ik had een vrouw ook nog nooit zo zien drinken. Mijn moeder dronk sherry, hoogstens twee piepkleine glaasjes. Eve sloeg pure whisky achterover alsof het water was en ze begon een beetje onduidelijk te praten. Misschien kwam dat gestotter juist wel door de drank.

‘Ik heb een afschrift van het dossier van Rose gekregen,’ zei ik wanhopig voordat ik haar definitief was kwijtgeraakt, ofwel vanwege een gebrek aan belangstelling of vanwege de whisky. ‘Daar stond uw handtekening in. Zo ben ik aan uw naam gekomen. Ik heb opgebeld en gedaan alsof ik uw nicht uit Amerika was. Ze hebben me uw adres gegeven. Ik had u willen schrijven, maar...’ Rond die tijd had mijn Probleempje zich in mijn buik genesteld. ‘Weet u zeker dat er niet meer over Rose boven water is gekomen? Het zou kunnen dat –’

‘Luister eens, jongedame. Ik kan je niet helpen.’

‘– wat dan ook! Ze is in ’43 uit Parijs vertrokken en het voorjaar daarop naar Limoges gegaan. Dat weten we van haar moeder –’

‘Ik zei toch dat ik je niet kan helpen.’

‘U móét me helpen!’ Ik merkte dat ik stond, maar ik kon me niet herinneren dat ik overeind was gekomen. De wanhoop concentreerde zich in mijn buik, een harde bal die veel zwaarder woog dan de onwezenlijke schaduw die mijn baby was. ‘U moet me helpen! Ik ga niet weg voordat u me hebt geholpen!’ Ik had in mijn hele leven nog nooit naar een volwassene geschreeuwd, maar nu stond ik te tieren. ‘Rose Fournier, ze was in Limoges, zeventien jaar oud –’

Eve stond nu ook. Ze was veel langer dan ik en prikte met een van haar onbeschrijflijke vingers in mijn borstbeen. Met dodelijk kalme stem zei ze: ‘Gil niet naar me in mijn eigen huis.’

‘– ze zou nu eenentwintig zijn, ze is blond en mooi en grappig –’

‘Al was ze Jeanne d’Arc, ik heb niks met haar te maken en trouwens ook niet met jou!’

‘– en ze werkte bij een restaurant dat Le Lethe heette, voor ene Monsieur René, en daarna heeft niemand meer iets van haar gehoord –’

Toen gebeurde er iets met Eves gezicht. Het stond roerloos, maar toch gebeurde er iets. Het was alsof er iets bewoog op de bodem van een heel diep meer en een heel vage beweging aan het oppervlak veroorzaakte. Nog niet eens een rimpeling, maar toch wist ik dat zich daarbeneden iets had verroerd. Ze keek me aan en haar ogen glinsterden.

‘Wat?’ Ik stond te hijgen alsof ik een kilometer had gered. Mijn wangen waren rood van de opwinding en mijn ribben knelden in de ijzeren grip van mijn keurslijf.

‘Le Lethe,’ zei ze zacht. ‘Die naam heb ik eerder gehoord. Wie was d-d-de eigenaar van dat restaurant?’

Ik graaide in mijn koffer, duwde de kleren aan de kant, zocht het vakje in de voering. Twee opgevouwen blaadjes papier. Ik gaf ze aan haar.

Eve keek naar de samenvatting bovenaan, waar haar eigen naam onder stond. ‘Er staat hier helemaal niets over de naam van dat restaurant.’

‘Die heb ik later ontdekt, kijk maar op de tweede pagina, mijn aantekeningen. Ik heb het bureau gebeld omdat ik u aan de lijn hoopte te krijgen, maar toen was u al vertrokken. Ik heb de klerk overgehaald om de oorspronkelijke aanwijzing in hun dossiers op te zoeken; dat heeft de naam Le Lethe opgeleverd en ene Monsieur René, geen achternaam. Het was een beetje moeilijk te lezen, en dat is misschien de reden waarom het niet was overgetypt in het dossier. Maar ik ging ervan uit dat u de oorspronkelijke aanwijzing wel moet hebben gezien, aangezien u het dossier hebt getekend.’

‘Die heb ik niet gezien. Als dat wel zo was, zou ik niet hebben getekend.’ Eve keek naar de tweede bladzijde en bleef kijken. ‘Le Lethe... die naam komt me bekend voor.’

Hoop was zoiets pijnlijks, veel pijnlijker dan woede. ‘Waarvan?’

Eve draaide zich om en greep de fles whisky. Ze goot nog een scheut in haar theekopje en sloeg het in één keer achterover. Ze schonk het kopje nog een keer vol en staarde toen langs me heen in het niets.

‘Mijn huis uit, jij.’

‘Maar –’

‘Je kunt hier blijven slapen als je nergens anders naartoe k-k-kunt. Maar je kunt morgenochtend maar beter zijn vertrokken, yank.’

‘Maar... maar u weet iets.’ Ze pakte haar pistool en liep langs me heen. Ik greep haar knokige arm beet. ‘Alstublieft...’

Eves verminkte hand schoot zo snel omhoog dat ik hem niet kon volgen, en voor de tweede keer die avond was er een pistool op me gericht. Ik deinsde achteruit, maar ze kwam een halve stap naar voren en duwde de loop precies tussen mijn ogen. Ik kreeg de koude rillingen van het stalen rondje.

‘Achterlijk oud wijf,’ fluisterde ik.

‘Ja,’ zei ze schor. ‘En ik schiet je dood als je niet bent vertrokken wanneer ik wakker word.’

Ze liep wankelend weg, stommelde de woonkamer uit en schuifelde door de kale gang.